

[Alfred Jensen.]

at der ikke kan bygges mere, end der er bygget. Hvorledes skal det så gå nu, hvor boligbyggeriet er gået tilbage, hvor man ikke bygger stort mere end to trediedele af det, man gjorde færdigt året forud? Det siger sig selv, at situationen vil blive meget værre fremefter, og derfor er det rigtigt, at man rejser spørgsmålet og ser på, hvorledes man skal løse de problemer, som de boligløse — det har man vel næsten lov til at sige — står overfor.

Det forekommer ikke mig, at det, forespørgeren har tænkt på som universalmiddel, er den rigtige vej at gå. Mit parti har ikke noget imod, at man foretager de nævnte lempelser, når man dog tager et vist hensyn til visse ting, som der nødvendigvis må tages hensyn til — og jeg forstod på ministeren, at det også var hans opfattelse; men når det drejer sig om en omgående løsning af de problemer, som de to her i dag fremhævede familier lever under, og som adskillige andre familier lever under, er denne lempelse i betingelserne for at gennemføre et lettere byggeri — man kan for min skyld også kalde det selvbyggeri — ikke tilstrækkelig. Ordforeren for forespørgerne nævnte selv en selvbygger, som havde været tre år om at gøre et hus færdigt, så det er klart, at det kun kan blive et sparsomt bidrag til afhjælpning af den øjeblikkelige bolignød. Jeg tror ikke, der er nogen i denne sal — selvom der kun er få tilbage —, der vil forsvare, at mennesker lever under sådanne forhold som dem, der her har været omtalt.

Det siger sig selv, at boligproblemet er af en sådan beskaffenhed, at man bør træffe foranstaltninger, der tager sigte på at skaffe de mennesker, der bor i huler eller i noget, der måske er ringere, ind under ordentlige boligvilkår. Og her er det et spørgsmål, om man ikke bør have sin opmærksomhed henvendt på store lejligheder, som er underbefolkede. Der findes jo adskillige store lejligheder, hvor der kun bor en enkelt eller måske to personer, og her kunne man jo skaffe ordentlige boligforhold for de familier, der nu må slå sig ned under jorden i Kløvermarken eller bo i havekolonier — jeg tænker her på en eller anden form for rationering, gående ud på at skaffe dem, der intet har, ind i de store lejligheder, hvor der bevisligt er plads til dem. Jeg tror, det er en af de metoder, man må anvende for at komme den øjeblikkelige bolignød til livs.

Hvad det lettere boligbyggeri angår, vil jeg sige, at selvom restriktionerne stiller sig hindrende i vejen her — og det gør de jo —, selvom man kan lempe noget derpå ved ikke

at stille så store krav, skal man gøre sig klart, at ikke alle de, der ønsker at bygge, selv i så fald vil være i stand til at gennemføre et byggeri, skønt de er i stand til selv at udføre en betragtelig del af arbejdet. Man må ikke glemme, at det er temmelig kostbart at opføre et hus, selvom man selv lægger krop til. Priserne på de materialer, man skal købe, er jo temmelig høje. Og endelig er der også finansieringsforholdene. Selvom man skal klare det hele selv uden hjælp fra staten, betyder det sikkert ikke, at man kan klare det uden lån — og det er jo blevet en dyr spøg at gå hen og låne i bankerne.

Jeg har hørt — ikke alene her i dag, men også ved tidligere lejligheder —, at man taler om, at de store byggeomkostninger, specielt hvad materialerne angår, kan føres tilbage til prisstigninger udenfor dette lands grænser. Jeg tror imidlertid, man skal gøre sig klart, at avancer og fortjenester i byggematerialeindustrien er temmelig store, og at der faktisk her vil være en mulighed for at lempe vilkårene for selvbyggerne og det lette byggeri, hvis man vil tage fat på spørgsmålet gennem en avancebegrænsning — eller hvorledes man nu vil komme disse høje priser til livs; det drejer sig jo nemlig ikke om småting.

Jeg ved meget vel, at det kan være vanskeligt at finde ud af, hvad der tjenes på fremstilling af byggematerialer, af den simple grund at de fleste aktieselskaber indenfor denne industri er familieaktieselskaber og derfor ikke offentliggør overskud og regnskaber. Men der findes dog nogle ganske få selskaber, som offentliggør deres regnskaber. Jeg har her regnskaberne for 4 aktieselskaber, taget efter „Finanstidende“.

Det drejer sig om Dansk Trælastkompagni, Faxø Kalkbrud, Frederiksholm Tegl- og Kalkværker og Silvan. Disse fire aktieselskaber havde i 1948 et overskud på 1 986 millioner. (Indenrigs- og boligministeren [Aksel Møller]: Hvor meget?). Ja, der må vist mangle et komma. (Indenrigs- og boligministeren [Aksel Møller]: Ja, det tror jeg i alt fald der må!). Ja, det må der vist, men jeg kan ikke rigtig placere det i øjeblikket. Men næste år steg de 1 986 til 2 491 — det var altså en stigning fra året 1948 til året 1949 på 25,4 pct. Men i året 1950 møder man med en stigning, der ikke alene i millioner, men også i procenter er større, idet stigningen fra 1948 til 1949 var 505, men fra 1949 til 1950 844 eller — sammenlignet med året 1949 — 32,3 pct. Det vil sige, at i løbet af 2 år er disse selskabers overskud forøget med ca. 1 350, og udgangspunktet var 1 986. Det siger sig selv,